

Ga op schoolreis naar het dierproevenlab

(1) We brengen in Nederland elk jaar ruim 550 miljoen stuks vee voort. Die worden door enkele tienduizenden mensen gefokt, gevoerd, vervoerd, 5 gemolken en geslacht. De consument ziet dichte staldeuren, pakken vla en worst in plastic – en voelt zich daar comfortabel bij. De boer houdt

open boerderijdag, maar niet tijdens 10 het castreren van biggen.

(2) En zo blijven ook de 0,6 miljoen proefdieren buiten beeld. Jawel, de overheid is redelijk op de hoogte. Proefdiermensen vullen trouw hun 15 rapportages in. Hoeveel dieren ze gebruiken. Voor welk type onder-

zoek. En hoeveel 'ongerief' die
dieren hebben. Dat is proefdierjargon
voor 'pijn, lijden, ongemak of blijvend
20 letsel'.

(3) De meeste mensen willen dat
helemaal niet weten. Vorig jaar bleek
dat het ministerie al twee jaar niet
had gepubliceerd wie in Nederland
25 een vergunning kregen om dierproe-
ven te doen. Foutje. Maar niemand
had daarom gevraagd.

(4) Voor proefdiermensen is dat ge-
brek aan belangstelling geruststel-
30 lend. Ze voelen de hete adem van
een kleine groep inwoners die wél
precies wil weten wat er met proef-
dieren gebeurt: radicale dieren-
activisten. In 2008 kregen lokale
35 politici in Venray nog dreigmails
vanwege het plan om een
proefdiercentrum in de gemeente te
bouwen. Het afgelopen jaar was het
rustig aan dat front, op een paar
40 vrijgelaten honden na.

(5) En nu? Tijd om open dagen te
houden in het proefdierverslief? Dat
kan geen kwaad. Een schoolklas is
best bestand tegen een kast vol
45 ratten in doorzichtige plastic bakken
met zaagsel. Vertel dan ook dat bij
die ratten elke week bloed wordt
geprik uit hun staart. Misschien mag

de klas volgend jaar ook naar de
50 vleeskuikenboerderij. Geheimzinnig-
heid kweekt misverstanden.

(6) Nog belangrijker is openheid
binnen de muren. De reflex om
proefdierwerk binnenskamers te
55 houden bemoeilijkt de onderlinge
controle en discussie. Juist daardoor
kunnen verbeteringen tot stand
komen. Hoe maken jullie dat type
genetisch gemodificeerde muis?

60 Hoeveel muisjes moet je dan
'euthanaseren'? Of: we willen geen
allergietesten met cavia's doen maar
we worden ertoe verplicht; wat nu?

(7) Er zijn proefdiermensen die al
65 jaren vinden dat ze nutteloze aller-
gietesten op cavia's doen. Elk jaar
beschreven ze dat in hun openbare
jaarverslag. Ze hoopten dat iemand
het zou lezen. De nieuwe proefdier-
70 wet, die nu bij de Eerste Kamer ligt,
voorziet in maar liefst twee nieuwe
centrale instanties voor toezicht en
discussie. Het vorige week gepresen-
teerde plan van aanpak voor dier-
75 proeven leunt zwaar op die commis-
sies. Maar het belangrijkste kan die
wet niet regelen: dat proefdiermen-
sen die twijfelen, die commissies zelf
opbellen.

naar: Hester van Santen

uit: NRC Handelsblad, 8 en 9 maart 2014

Hester van Santen is journalist en schrijft vooral over biologie, natuur en milieu.

Tekst 2 Ga op schoolreis naar het dierproevenlab

- 1p 21 Welke uitspraak is het meest van toepassing op alinea 1?
Alinea 1
- A bevat een anekdote die dient ter introductie van het onderwerp van de tekst.
 - B formuleert de probleemstelling die de kern van de tekst vormt.
 - C noemt de aanleiding die aan het schrijven van de tekst ten grondslag ligt.
 - D schetst een situatie die vergelijkbaar is met het onderwerp van de tekst.

‘Maar niemand had daarom gevraagd.’ (regels 26-27)

- 1p 22 Wat geeft deze uitspraak aan?
Deze uitspraak geeft aan dat de Nederlandse bevolking
- A de omgang met dieren heeft uitbesteed aan een kleine groep.
 - B geen idee heeft hoeveel proefdieren er zijn in Nederland.
 - C helemaal niets wil weten over procedures als het castreren van biggen.
 - D waarschijnlijk niet geïnteresseerd is in het gebruik van proefdieren.

- 1p 23 Met welk begrip kan de functie van de alinea's 5 en 6 ten opzichte van de voorgaande alinea's het best benoemd worden?
- A gevolg
 - B oplossing
 - C samenvatting
 - D verklaring

'Voor proefdiermensen is dat gebrek aan belangstelling geruststellend.'
(regels 28-30)

Deze bewering lijkt in tegenspraak met een andere uitspraak uit de tekst over proefdiermensen.

- 1p 24 Citeer de zin uit de tekst waar deze uitspraak mee in tegenspraak lijkt.

'Nog belangrijker is openheid binnen de muren.' (regels 52-53)

- 1p 25 Leg uit wat met die openheid binnen de muren bedoeld wordt.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 20 woorden.

- 1p 26 Waar zou die openheid binnen de muren uiteindelijk toe moeten leiden, volgens de tekst?

Aan het einde van alinea 6 staan drie vragen.

- 1p 27 Waarvan zijn deze vragen een voorbeeld?

Deze vragen zijn een voorbeeld van

- A dilemma's waarmee proefdiermensen dagelijks geconfronteerd worden.
- B kwesties waarover proefdiermensen met elkaar zonder belemmering moeten kunnen discussiëren.
- C manieren waarop proefdiermensen om moeten gaan met dierenleed in proefdierlaboratoria.
- D vragen waarop proefdiermensen duidelijk antwoord moeten kunnen geven.

Hieronder staan zes beweringen die gebaseerd zijn op tekst 2.

- 1 Er moeten schoolreizen komen naar proefdierversnuffen.
- 2 Geheimzinnigheid over proefdieren kweekt misverstanden.
- 3 Het castreren van biggen wordt niet getoond tijdens open boerderijdag.
- 4 Het ministerie heeft onvoldoende gerapporteerd over vergunningen voor proefdieren.
- 5 Openheid binnen de muren van een proefdierversnuff is belangrijk.
- 6 Proefdiermensen worden verplicht tot allergietesten met cavia's.

Van bovenstaande beweringen moeten er twee worden opgenomen in een korte samenvatting van tekst 2.

- 2p 28 Welke twee beweringen zijn dat?
Noteer de nummers van de twee beweringen.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.